

Sygn. akt VI GC 123/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Marta Zalewska

Protokolant: Agnieszka Kozłowska

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2020 r. w R.

na rozprawie

sprawy z powództwa: Gminy M. R.

przeciwko: J. S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego J. S. na rzecz powoda Gminy M. R. kwotę 1.009.042,45zł (jeden milion dziewięć tysięcy czterdzieści dwa złote, czterdzieści pięć groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 marca 2019r. do dnia zapłaty

II. oddala powództwo co do kwoty 10.400zł

III. w pozostałej części umarza postępowanie

IV. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 61.781 zł (sześćdziesiąt jeden tysięcy siedemset osiemdziesiąt jeden złotych) tytułem kosztów procesu

V. przyznaje pełnomocnikowi pozwanego r.pr. Ł. H. od Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w R. kwotę 8.856zł (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć złotych) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sygn. akt VI GC 123/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 sierpnia 2020 roku

Powód Gmina M. R. wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych J. S. i W. P. (1) kwoty 1 019 6060, 35 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego według norm przepisanych. (art..299 ksh). Pozwani byli członkami zarządu od początku funkcjonowania Przedsiębiorstwa (...) sp. z.o.o. i obecnie są jej likwidatorami. Powód posiada wobec ww. spółki dwa tytuły wykonawcze: nakaz zapłaty sądu Okręgowego w R.z dnia 29.04.2015 r. sygn. akt I Ns 58/15 zaopatrzone w klauzulę wykonalności w dniu 10.08.2015 r. oraz wyrok Sądu Okręgowego z dnia 30.07.2015 r. sygn. akt I C 1066/13, postanowienie sądu Apelacyjnego z dnia 18.12.2015 r. sygn. akt I Acz 864/15, zaopatrzone w klauzulę wykonalności w dniu 14.04.2016 r. Zobowiązania ze wskazanych orzeczeń wynikają z umowy o roboty budowlane zawartej pomiędzy Gminą M. R. jako inwestorem i Przedsiębiorstwem (...) sp. z.o.o. jako wykonawcą z dnia 17.06.2010 r. nr ZP (...). Umowę w imieniu spółki zawarli obaj pozwani, spółka wykonywała część robót wynikających

z umowy przy pomocy podwykonawcy Przedsiębiorstwa (...) w (...) sp. z.o.o. Również umowę z podwykonawcą zawarli obaj pozwani. Zasądzona na podstawie nakazu zapłaty z dnia 29.04.2015 r. sygn. akt I Ns 58/15 kwota stanowiła roszczenie regresowe powoda w stosunku do Przedsiębiorstwem (...) sp. z.o.o., zapłacone przez powoda podwykonawcy Przedsiębiorstwa (...)

i (...) w (...) sp. z.o.o. na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 28.01.2013 r., sygn. akt I C 757/12, gdyż spółka nie uiściła wynagrodzenia na rzecz podwykonawcy. W ten sposób powód dwa razy zapłacił za te same roboty: Przedsiębiorstwu (...) sp. z.o.o., oraz podwykonawcy Przedsiębiorstw (...) w (...) sp. z.o.o. Należność wynikająca z wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 30.07.2015 r. sygn. akt I C 1066/13 dotyczy rozliczeń pomiędzy powodem a Przedsiębiorstwem (...) sp. z.o.o. po odstąpieniu od umowy o roboty budowlane z dnia 17.06.2010 r. nr ZP (...). Powód na podstawie faktur częściowych zapłacił wynagrodzenie, które okazało się po inwentaryzacji robót zawyżone. Stąd spółka zobowiązana był zwrócić część wynagrodzenia powodowi. Skoro zobowiązania spółki powstały w czasie kiedy pozwani byli członkami zarządu, to zasadnym jest objęcie odpowiedzialnością pozwanych zobowiązań spółki, których podstawa istniała w czasie sprawowania przez nich funkcji. Powód wszczął postępowanie egzekucyjne na podstawie wskazanych tytułów wykonawczych przeciwko Przedsiębiorstwu (...) sp. z.o.o. w likwidacji, prowadzone najpierw przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w R. M. D., a następnie (zbieg egzekucji) Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w R. J. K.. Komornik M. D. pismem z dnia 30.03.2016 r. poinformował powoda o bezskuteczności egzekucji. Toczyło się również postępowanie o wyjawienie majątku, a z wykazu majątku wynikało, że spółce przysługiwało prawo rzeczowe do działki przy ul. (...). Z egzekucji prowadzonej przez Komornika J. K. wynikało, że spółka nie posiada żadnego majątku ruchomego, wierzytelności ani rachunków bankowych. W wyniku prowadzonej egzekucji z ww. nakazu zapłaty powód otrzymał kwotę 3.239, 64 zł, natomiast z egzekucji roszczeń z ww. wyroku kwotę 17.587, 90 zł. W pozostałym zakresie egzekucja okazała się bezskuteczna, a prowadzone post. egzekucyjne umorzono. Po zakończeniu i umorzeniu postępowań egzekucyjnych powód wystosował do pozwanych wezwania do zapłaty. Termin upłynął pozwanemu ad.1 w dniu 17.01.2019 r., a pozwanemu ad. 2 24.01.2019 r.

Na dochodzoną kwotę 1.019 606, 35 zł składają się: suma należności głównych w kwocie 606.567, 29 zł, koszty postępowań przed sądem 31 919, 97 zł, skapitalizowane odsetki w wysokości 381 119, 09 zł.

W odpowiedzi na pozew (k. 86) pozwany J. S. (pozwany ad.1.) wniósł o oddalenie powództwa w całości. Pozwany podniósł, że kiedy (...) sp. z.o.o. miała problemy finansowe, złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości. Sąd Rejonowy oddalił ten wniosek wskazując, że majątek spółki nie wystarcza na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego, które ustalono na 783 377, 84 zł. Następnie pozwani rozpoczęli likwidację spółki. Zdaniem pozwanego należności, na które powołuje się powód powstały po ogłoszeniu upadłości i nie powinny być uznane. Nawet gdyby uznać wniosek o upadłość za spóźniony, to nie miało to wpływu na możliwość zaspokojenia powoda.

W odpowiedzi na pozew (k. 78) pozwany W. P. (1) (ad. 2) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany ad. 2 wskazał, że nie zachodzą przesłanki do zastosowania art. 299 ksh, bowiem w dniu 30.06.2011 r. pozwani jako zarząd złożyli wniosek o ogłoszenie upadłości spółki (postępowanie o sygn. akt V GU 15/11). W postępowaniu upadłościowym powołano Tymczasowego Nadzorcę Sądowego, który sporządził sprawozdanie. Wynika z niego, że spółka stała się niewypłacalna z dniem 4.05.2011 r., ale w okresie pomiędzy tym dniem a datą złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości nie zaszły zmiany w majątku spółki, spółka nie dokonywała czynności fraudacyjnych. Sąd upadłościowy w dniu 26.09.2011r. oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości z uwagi ,iż majątek nie wystarczy na zaspokojenie kosztów upadłościowych. Analiza dokumentów akt upadłościowych oraz ocena nadzorcy sądowego pozwala stwierdzić, iż gdyby wniosek zgłoszono w terminie, majątek spółki nie wystarczałby na zaspokojenie wierzycieli, dlatego brak zgłoszenia wniosku we właściwym czasie nie wyrządziło szkody (brak związku przyczynowego), tym bardziej że zobowiązania powoda powstały po złożeniu wniosku o upadłość. Przywołał wyrok SR w R. V Gc 2059/16. Niewypłacalność spółki powstała nagle i wynikała z braku płatności za wykonane roboty budowlane.

W piśmie z dnia 16 maja 2019 r. jako odpowiedź na ad.2 (k. 100) powód podniósł, że na dzień 11.07.2011 r. spółka była wierzycielem należności w wysokości 657 177, 20 zł i nie jest wiadomym, dlaczego nie były dochodzone te należności, a

nadzorca stwierdził, że były one wątpliwe. Ponadto nie wykazano, że powód nie poniósł szkody, pomimo niezgłoszenia w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości. W kolejnym piśmie z dnia 1 lipca 2019 r. (k. 119) powód ustosunkował się do twierdzeń pozwanego ad. 1. Wskazał, iż wniosek o ogłoszenie upadłości nie został złożony w terminie zgodnie z art. 21 p.u.i.n. Pomimo, że spółka stała się niewypłacalna, nadal prowadziła roboty budowlane przy pomocy podwykonawcy. Za wykonanie przez podwykonawcę robót w maju i czerwcu 2011 r. powód zobowiązany był wypłacić wynagrodzenie, pomimo, że spółce też zostało ono wypłacone. Gdyby pozwani złożyli wniosek w terminie nie doszłoby do nieprawidłowości w rozliczeniach robót, co wynika z wyroku SO w R. I C 1066/13. Ponadto pozwany W. P. jako członek zarządu został skazany prawomocnym wyrokiem karnym, lecz ze względu na klauzulę antykumulacyjną sąd nie orzekł od niego odszkodowania (II AKA 5/18). Wierzytelność regresowa powstała z chwilą zapłaty podwykonawcy wynagrodzenia, tj. 28.02.13r. i kosztów sądowych:10.05.13r., na co wystawił dłużnej spółce noty księgowo: w dniu 30.08.13r. oraz w dniu 17.09.2014r., które stały się wymagalne odpowiednio w dniu 25.09.13r. i 6.11.14r. Druga wierzytelność z tytułu nadpłaty za wykonane prace powstała po inwentaryzacji w dniu 20.02.12r.

W związku ze śmiercią pozwanego ad. 2 W. P. (1), postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2020 r. Sąd Okręgowy wyłączył do odrębnego rozpoznania sprawę przeciwko nieżyjącemu W. P. (1) i zawiesił postępowanie w wyłączonej sprawie na podstawie art. 174 par. 1 pkt 1 kpc. Sąd uznał, iż nie zachodzi podstawa do zawieszenia postępowania co do drugiego pozwanego. Ich odpowiedzialność jest solidarna, nie zachodzi między nimi współuczestnictwo konieczne, ani jednolite; pozwani z art.. 299 ksh bronią się niezależnie od siebie, każdemu przysługuje prawo złożenia własnych zarzutów, w tym wyłączających winę każdego z pozwanych. Wniosek o niezawieszenie postępowania co do drugiego pozwanego złożył powód na rozprawie jako gospodarz roszczenia. Zważyć bowiem należy, iż powód ma prawo pozwać każdego z dłużników odrębnie, zatem okoliczność, iż odpowiadają solidarnie, nie wpływa na ograniczenie praw podmiotowych pozwanego ad.1 poprzez brak co do niego orzeczenia o odpowiedzialności solidarnej z ewentualnymi następcami prawnymi pozwanego ad.2. Solidarność wynika z prawa materialnego i ma znaczenie dopiero na etapie, gdy wierzyciel wyegzekwuje od pozwanego ad. 1 wierzytelność, bowiem na mocy art. 376 kc z tą chwilą powstaje prawo do regresu właśnie z uwagi na solidarność. Zatem brak orzeczenia o solidarności narusza wyłącznie prawa wierzyciela, bo pozbawia go prawa wyboru egzekucji co do dłużników solidarnych; w żadnym razie nie dotykając praw jakiegokolwiek dłużnika solidarnego. Wyrok wydany p-ko pozwanemu ad.1 pozwoli na egzekucję p-ko niemu, bez konieczności oczekiwania na wyrok p-ko następcom zmarłego ad. 2, o ile tacy następcy zostaną wskazani przez powoda. Jest to suwerenna decyzja powoda, czy takich następców wskazać. Brak wyroku p-ko następcom (zawieszenie postępowania wobec pozwanego ad.2) nie pozbawia pozwanego ad.1 roszczenia regresowego p-ko nim, bo i tak musi ich pozwać w odrębnym procesie, gdy po zapłacie nabędzie roszczenie regresowe, a następcy dobrowolnie długu nie zapłacą.

Na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2020 r. powód cofnął pozew w zakresie kwoty 10.400 zł w związku z wpłatami łącznie na datę zamknięcia rozprawy ww. kwoty na mocy wyroku wydanego w sprawie II K 135/13, podając że w roku 2018 wpłacono kwotę 1000 zł, w roku 2019: 5200 zł, w 2020 : 4200 zł.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

I. wierzytelność powoda wobec dłużnej spółki: w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I Nc 58/15 Sąd Okręgowy w R. I Wydział Cywilny wydał w dniu 29 kwietnia 2015 r. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, nakazując, aby pozwany Przedsiębiorstwo (...) sp. z.o.o. w likwidacji z/s w R. zapłaciła na rzecz powoda Gminy M. R. kwotę 83.064, 83 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 80.364, 83 zł od dnia 25 września 2013 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 2.700 zł od dnia 6 listopada 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.639 tytułem zwrotu kosztów procesu. W związku z uprawomocnieniem się przedmiotowego nakazu zapłaty, wierzycielowi wydany został tytuł wykonawczy. Wierzytelność ta wobec spółki powstała z chwilą, gdy powód zapłacił podwykonawcy jako inwestor w dniu odpowiednio: 28.02.13r. i 10.05.13r. na podstawie prawomocnego wyroku cywilnego SO w R. I C 757/12 (okoliczność niesporna przyznana na rozprawie przez obie strony). Należność zasądzona ww. nakazem zapłaty z dnia 29 kwietnia 2015 r. stanowiła roszczenie regresowe powoda w stosunku do Przedsiębiorstwa (...) sp. z.o.o. wynikające z zapłaty wynagrodzenia na rzecz jego podwykonawcy. Spółka Przedsiębiorstwo (...) sp. z.o.o. część robót objętych umową nr (...) wykonywała przy pomocy podwykonawcy Przedsiębiorstwa (...) sp. z.o.o. w R., z którą zawarła

umowę nr (...)/ (...) w dniu 10.09.2010r. Pomimo wykonania robót przez ww. podwykonawcę i ich odbioru przez Przedsiębiorstwo (...) sp. z.o.o. (Wykonawca) Spółka z wystawionej Faktury VAT nr (...) z dnia 30 maja 2011 r. na kwotę 80.767 zł rozliczyła tylko część wynagrodzenia tj. uiściła kwotę 35.000 zł i skompensowała wzajemną wierzytelność w kwocie 1.336, 15 zł. Do zapłaty pozostało 44.339, 85 zł. Natomiast należność z Faktury nr (...) z 22.06.2011 r. w kwocie 35.564, 40 zł nie została zapłacona w żadnej części. Podwykonawca nie otrzymał wynagrodzenia od Wykonawcy (pomimo iż Wykonawca otrzymał pełne wynagrodzenie od Inwestora) i wystąpił o zapłatę przeciwko powodowi jako Inwestorowi ponoszącemu odpowiedzialność solidarną wraz Wykonawcą (art. 647¹ par. 5 kc). Wyrokiem z dnia 28 stycznia 2013 r., sygn. akt I C 757/12 Sąd Okręgowy w R. I Wydział Cywilny zasądził od powoda Gminy M. R. na rzecz Przedsiębiorstwa (...) sp. z.o.o. w R. kwotę 79.904, 25 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 października 2011 r. do dnia zapłaty oraz obciążył kosztami procesu w kwocie 13.913 zł.

II. wierzytelność: wyrokiem z dnia 30 lipca 2015 r. wydanym

w sprawie o sygn. akt I C 1066/13 Sąd Okręgowy w R. I Wydział Cywilny zasądził od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) sp. z.o.o. w likwidacji z/s w R. na rzecz powoda Gminy M. R. kwotę 523.502, 46 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 504.502, 49 zł od dnia 16 marca 2012 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 18.678, 97 zł od dnia 25 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 39.892, 51 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2015 r. Sąd Apelacyjny w R. zmienił wyrok w zakresie rozliczenia kosztów procesu. W związku z uprawomocnieniem się wyroku, wierzycielowi wydany został tytuł wykonawczy. Jest to kwota łącznie 523.502,46 zł i koszty procesu. Należność wynikająca z wyroku Sądu Okręgowego z dnia 30 lipca 2015 r. wynikała z rozliczeń pomiędzy powodem a Wykonawcą ((...) sp. z.o.o.) po odstąpieniu od umowy dokonanych przez powoda jako inwestora w dniu 15.09.2011r. Po dokonanej w 2012 r. inwentaryzacji okazało się, że wypłacone na podstawie faktur częściowych (w których ujęto roboty i prace niewykonane) wynagrodzenie na rzecz Wykonawcy było zawyżone i jest to nadpłata określona w prawomocnym wyroku jako odszkodowanie. Wierzytelność ta powstała w dniu 20.02.2012r. jako wynik przeprowadzonej inwentaryzacji (okoliczność niesporna przyznana na rozprawie przez obie strony).

Zasądzone obie wierzytelności obejmowały roszczenia powoda wynikające z tej samej umowy o roboty budowlane: zawartej w dniu 17 czerwca 2010 r., nr (...) przez Gminę M. R. (jako inwestorem) z Przedsiębiorstwem (...) sp. z.o.o. (jako Wykonawcą),

Pozwani J. S. i W. P. (1) od początku powstania spółki 2002r. do dnia otwarcia likwidacji 8.12.2011r. pełnili funkcje członków zarządu Przedsiębiorstwa (...) sp. z.o.o. z/s w R., a następnie jej likwidatorów i podpisali w/w umowę o roboty budowlane z powodem, jak również podpisali umowę podwykonawczą w dniu 10.09.2010r.

Dowód: nakaz zapłaty z dnia 29.04.2015 r., sygn. akt I Nc 58/15 wraz z klauzulą wykonalności k. 9-10, wyrok Sądu Okręgowego z dnia 20.07.2015 r., sygn. akt I C 1066/13 wraz z uzasadnieniem k. 11-25, umowa o roboty budowlane nr ZP (...) k. 26-27, Wyrok Sądu Okręgowego z dnia 28.01.2013 r., sygn. akt I C 757/12 wraz z uzasadnieniem k. 28-34, umowa nr (...)/ (...) k. 37-39, Faktura VAT nr (...) k. 123, Faktura VAT (...) k. 125, pismo podwykonawcy z dnia 4.09.2011 r. k. 126

Poza sporem było, że w oparciu o powyższe tytuły wykonawcze, przeciwko Spółce prowadzona była egzekucja przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w R. M. D., a następnie Komornika Sądowego J. K.. Prowadzona egzekucja przez Komornika Sądowego M. D. okazała się bezskuteczna. W wyniku prowadzonego postępowania egzekucyjnego przez Komornika J. K. (sygn. akt KM 1837/16 oraz KM 1836/16) powód uzyskał należność: co do roszczeń wynikających z nakazu zapłaty z dnia 29.04.2015 r. kwotę 3.239, 64 zł, odnośnie roszczeń wynikających z wyroku z dnia 30.07.2015 r. kwotę 17.587, 90 zł. Postanowieniem z dnia 8 czerwca 2018 r. Komornik Sądowy J. K. umorzył prowadzone przeciwko Spółce postępowania egzekucyjne na podstawie art. 824§1 pkt 3 k.p.c. odpowiednio w dniach: 8.06.18r. i 25.06.18r. jako bezskuteczne.

W dniu 30 czerwca 2011 r. pozwani J. S. oraz W. P. (1) złożyli wniosek do sądu o ogłoszenie upadłości Przedsiębiorstwa (...) sp. z.o.o. Ze sprawozdania Tymczasowego Nadzoru Sądowego sporządzonego w toku postępowania o ogłoszenie upadłości wynikało, że na dzień 11 lipca 2011 r. należności z tytułu faktur i kaucji wynosiły łącznie 657.177, 20

zł, z czego kwota 321.198, 84 zł przypadała od spółki (...) S.A. w R.. Kwota ta w ocenie Tymczasowego Nadzorca był wątpliwa do odzyskania. Wartość majątku deklarowana przez spółkę (nie wliczając środków obrotowych) wynosiła 97.400 zł, natomiast wysokość szacunkowa kosztów postępowania upadłościowego wyniosła 783.337, 84 zł. Postanowieniem z dnia 26 września 2011 r., sygn. akt GU 15/11 Sąd Rejonowy w R. V Wydział Gospodarczy – Sekcja ds. upadłościowych i Naprawczych oddalił wnioski o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika z uwagi na brak majątku wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania. Sąd Rejonowy biorąc pod uwagę zgromadzoną dokumentację finansową Spółki oraz sprawozdanie Tymczasowego Nadzorca sądowego ustalił, że powstał stan niewypłacalności spółki, jednak brak jest wystarczającego majątku na zaspokojenie kosztów upadłościowych. Na dzień 31.05.2011 r. kapitał podstawowy spółki wynosił 50.000 zł, zaś kapitał zapasowy wynosił 95.332, 38 zł. Z przedłożonego do akt bilansu wynikało, że na tę datę tj. 31 maja 2011 r. zobowiązania krótkoterminowe wynosiły 1.006.179, 55 zł i dotyczyły kontrahentów, Skarbu Państwa, ZUS i należności pracowniczych. Podana wartość nieruchomości i ruchomości wynosiła 97.400 zł, aktywa finansowe w bilansie wykazywały kwotę 76.325, 80 zł. Łączna wartość majątku wynosiła 173.725, 80 zł. Sąd Rejonowy przyjął, iż dłużna spółka już na dzień 4 maja 2011 r. zalegała z płatnościami w stosunku do kontrahentów na kwotę 361.500, 26 zł. Należności z tytułu Faktur i kaucji wynosiły łącznie 657.177, 20 zł.

Po oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości przedstawiciele spółki podjęli uchwałę o otwarciu postępowania likwidacyjnego, które nastąpiło w dniu 19 października 2011 r., zostając likwidatorami spółki do chwili obecnej.

Dowód: sprawozdanie Tymczasowego Nadzorca Sądowego z dnia 19.07.2011 r. k. 155, postanowienie Sądu Rejonowego R. V Wydział Gospodarczy – Sekcja ds. Upadłościowych i Naprawczych z dnia 26.09.2011 r. k. 158, wydruk z MSiG nr 10(...) z dnia 16 stycznia 2012 r. k. 199-200,

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2018 r., sygn. akt II AKa 5/18 skazał pozwanego W. P. z art. 286 i 273 kk oraz 270 kk uznając, iż wyrządził szkodę powodowi na kwotę 480.792,35 zł. Uznał, iż w sytuacji bezskutecznej egzekucji wobec spółki (...) jako jej wiceprezes odpowiada solidarnie z pozostałymi członkami zarządu za jej zobowiązania, dlatego nie zasądził odszkodowania od pozwanego ad.2 z uwagi na klauzulę antykumulacyjną. Sąd ten natomiast prawomocnie zasądził na rzecz powoda jako pokrzywdzonego odszkodowanie od skazanego Z. W. w wysokości 480.792,35 zł, który poświadczając nieprawdę jako inspektor nadzoru w/w umowy o roboty budowlane doprowadził do wyżej opisanej nadpłaty za roboty w rzeczywistości niewykonane przez (...). Jest to kwota, która mieści się w kwocie dochodzonej pozwem jako odszkodowanie. Poza sporem było, że z tego wyroku skazany Z. W. zapłacił na datę zamknięcia rozprawy 10.400 zł: 1/w roku 2018 kwotę 1000 zł, 2/w roku 2019: 5200 zł, 3/w 2020 : 4200 zł.

Dowód: protokół odbioru wykonanych robót z dnia 30.05.2011 r. k. 122, protokół odbioru wykonanych robót z 26 czerwca 2011 r. k. 124, wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 19 kwietnia 2018 r., sygn. akt II AKa 5/18 k. 129-130

Do powstania obu wierzytelności dochodzonych pozwem doszło w stanie istniejącej niewypłacalności Spółki (okoliczność bezsporna).

Stan faktyczny w sprawie sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów, przy czym w materiale dowodowym wyodrębniono okoliczności bezsporne, zatem nie wymagające dowodzenia (art. 229 i 230 kpc).

Sąd Okręgowy oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron. Był to dowód zgłoszony przez pozwanego ad. 2 na okoliczności tożsame wskazane w dowodach ze złożonych dokumentów, zatem zbędne było prowadzenie tego dowodu subsydiarnego. Ponadto słuchanie pozwanego na okoliczność, kiedy powstał stan niewypłacalności spółki nie wykazywał tezy dowodowej, gdyż stan ten mógł ustalić wyłącznie biegły sądowy na podst. tylko dokumentów księgowych i finansowych spółki, dokumenty akt upadłościowych okazały się niewystarczające w niekwestionowanej w tym zakresie przez strony opinii biegłej W. G.. Takie dokumenty nie zostały przedłożone ani do akt, ani biegłemu sądowemu. Z tych względów biegły nie był w stanie wydać opinii, kiedy powstał stan niewypłacalności i czy powstała szkoda i w jakiej wysokości z tytułu nieterminowego złożenia przez pozwanych wniosku o upadłość. Sąd na wezwanie biegłej zobowiązał peł. obu pozwanych do przedłożenia dokumentów wskazanych przez biegłą (k. 311). Dokumenty, w tym sprawozdanie finansowe nie zostały złożone, co uniemożliwiło

wydanie opinii (odpowiedź biegłej k. 323i 329). Pozwani nie odnieśli się do tego stwierdzenia biegłej, zatem sąd uznał je jako w pełni wiarygodne, nie dopuszczając kolejnego biegłego do wydania opinii; wniosku takiego nie składali nadto pozwani.

Sąd zważył, co następuje:

Powód wykazał bezskuteczność wszystkich prowadzonych p-ko spółce egzekucji , pomniejszając wierzytelność dochodzoną pozwem o kwoty ściągnięte przez komornika, przy czym wysokość wierzytelności dochodzonej pozwem nie była kwestionowana. W ramach odpowiedzialności z art. 299 ksh członkowie zarządu odpowiadają odszkodowawczo za skapitalizowane roszczenie odsetkowe od wierzytelności głównej, jak i zasądzone od dłużnej spółki w tytułach wykonawczych i w postępowaniu egzekucyjny koszty postępowań sądowych, co jest utrwalonym poglądem w doktrynie i orzecznictwie. Pozwany ad. 1 pełnił funkcję członka zarządu w dacie zaciągnięcia zobowiązania, tj. w dacie zawarcia umowy o roboty budowlane 17.06.2010r., stanowiącej źródło powstania 2 wyżej opisanych wierzytelności p-ko (...), jak również w dacie powstania tych wierzytelności. I ta okoliczność nie była przez pozwanych kwestionowana. Odpowiedzialność z art. 299 ksh opiera się na domniemaniu adekwatnego związku przyczynowego między nieterminowym złożeniem wniosku o upadłość a brakiem zaspokojenia wierzytelności jako równoznacznym z wyrządzeniem szkody w wysokości tej niezaspokojonej wierzytelności. Zarzut pozwanego braku tego związku mającego w przekonaniu pozwanego polegać na tym, że wierzytelność powstała po złożeniu wniosku o upadłość, więc nawet spóźnienie tego wniosku pozostało bez wpływu na brak zaspokojenia jest chybiony. Przepis art. 299 ksh wskazuje na odpowiedzialność za zobowiązania, a nie wierzytelności powstałe i nadto wymagalne. Oznacza to , że jeżeli umowa została zawarta przed złożeniem wniosku o upadłość , a wierzytelność powstała i stała się wymagalna po tej dacie i po oddaleniu wniosku o upadłość, to zachodzi adekwatny związek przyczynowy. W okolicznościach sprawy istotne było, by pozwani wykazali, kiedy powstał stan niewypłacalności. Bo jeśli powstał przed datą zawarcia umowy z dnia 17.06.2010r. i upłynął termin 2 tygodni z art. 21 puin na złożenie wniosku o upadłość, to ten związek polega na tym, że gdyby pozwani złożyli wniosek w terminie właściwym , tj.. określonym w art. 21 puin to nie doszłoby do zawarcia umowy o roboty budowlane, następnie do zawarcia umowy podwykonawczej, wykonanie tych umów i powstania po stronie podwykonawcy wierzytelności , a w konsekwencji do zapłaty tej wierzytelności przez inwestora w myśl art. 647¹kc. Nie doszłoby też do powstania wierzytelności powoda z tytułu nadpłaty za roboty budowlane wynikłe z w/w umowy. SN zajął analogiczne stanowisko w Uchwale III CZP 78/18, prezentując w uzasadnieniu 2 odmienne linie orzecznicze. SN nawet szerzej uzasadnił tę odpowiedzialność, bowiem stwierdził, iż przepis art. 299 ksh uzależnia odpowiedzialności od daty powstania wierzytelności: przed czy po powstaniu stanu niewypłacalności. Jeżeli wniosek został złożony po terminie to odpowiedzialność zachodzi nawet gdy wierzytelność powstała po złożeniu wniosku (por. uzasadnienie SN w III CZP 78/18 i przywołane tam orzecznictwo , zwłaszcza III CZP 54/15). Tym samym spełniła się przesłanka z art. 299 § 1 ksh. Pozwany ad. 1 nie wykazał w myśl art. 299 § 2 ksh okoliczności zwalniających go z odpowiedzialności za zobowiązania spółki. Liniją obrony oparł na jednej z tych przesłanek, a mianowicie że stan niewypłacalności powstał w dacie 4.05.2011r. , a wniosek został złożony w dacie 30.06.2011r. , a między tymi datami nie zmieniło się nic w stanie zobowiązań i majątku, by powstała po stronie wierzyciela szkoda. Nie wykazał jednak tej przesłanki. Nie zwalniała go z ciężaru dowodu okoliczność, zresztą naprowadzona dopiero na rozprawie, że nie dysponuje dokumentami finansowymi spółki za lata poprzedzające ostatnie 5 lat (istnieje 5 letni okres ustawowy przechowywania dokumentów) . Pozwany składając wniosek o upadłość w dacie 30.06.2011r. który został oddalony na podst. art. 13 puin musiał liczyć się z ryzykiem odpowiedzialności z art. 299 ksh już w tamtym czasie, zwłaszcza że sam powoływał się na okoliczność, że stan niewypłacalności powstał 4.05.2011r. , a więc uchybił terminowi 2 tygodni na złożenie wniosku. Nie powinien zatem pozbywać się dokumentów finansowych spółki , które egzonerowałyby jego odpowiedzialność w razie ewentualnego procesu sądowego. Oczywiście winno być dla członka zarządu, że dowód z jego zeznań nie może być uznany za wystarczający i wiarygodny na okoliczność, kiedy powstał stan niewypłacalności i że wierzyciel nie poniósł szkody.

Wbrew twierdzeniu pozwanego ustalenia TN i sądu upadłościowego po pierwsze nie stawiają tezy, iż stan niewypłacalności powstał nie wcześniej niż 4.05.2011r. Próżno szukać takiego stwierdzenia w uzasadnieniu postanowienia z dnia 26.09.2011r. oraz sprawozdaniu TN. Jedynie w uzasadnieniu postanowienia sądu zostało

użyte sformułowanie : „już w dniu 4 maja 2011 zalegał z płatnościami wobec kontrahentów na kwotę 361.500,26 zł”. Po drugie nawet stanowcze tego stwierdzenie przez TN czy sąd upadłościowy w uzasadnieniu postanowienia w przedmiocie wniosku o upadłość nie jest i nie może być wiążące w procesie z art. 299 ksh, bowiem w tamtym postępowaniu ani nadzorca, ani sąd upadłościowy nie bada, kiedy powstał stan niewypłacalności , lecz ustala ten stan, czy istnieje on na datę orzekania i tylko tym ustaleniem jest związany inny sąd na mocy art. 365 § 1 kc. Sąd w całości podziela w tym przedmiocie ocenę tego zaprezentowaną przez SO w R. jako sąd II instancji, który wyrokiem z dnia 25.01.2018r. I Ga 297/17 zmienił wyrok SR w R. w sprawie V GC 2059/16 upr z powództwa innego wierzyciela p-ko obu pozwanym, wywiedzionego z art. 299 ksh, zasądzając w całości odszkodowanie, w sytuacji ,gdym pozwani oparli swą linię obrony na analogicznej argumentacji, jak w tej sprawie. Faktem jest, że sprawozdanie TN jest jednym z dowodów w sprawie, lecz nie jest wiarygodnym z uwagi, iż nadzorca nie jest biegłym sądowym i nie bada dokumentów spółki pod kątem daty powstania stanu niewypłacalności lecz pod kątem czy obecnie zachodzi niewypłacalność i czy majątku wystarczy na koszty upadłościowe. Wreszcie ani w sprawozdaniu ani w uzasadnieniu postanowienia sądu nie przesądzono jednoznacznie, kiedy powstał stan niewypłacalności.

Skoro pozwany nie wykazał żadnej z przesłanek egzoneracyjnych powództwo należało uwzględnić, pomniejszając należność główną o kwoty zapłacone przez innego dłużnika solidarnego z wyroku karnego oraz przeliczając i pomniejszając w konsekwencji wysokość odsetek skapitalizowanych od należności głównej. Od kwoty pierwotnie dochodzonej n.g. : 606.567,29 zł została odjęta kwota zapłat łącznie : 10.400 zł , co dało kwotę 596.167,29 zł. Co do kwoty cofniętej pozwu: 10.400 zł są umorzył postępowanie na mocy art. 355 w zw. z art. 203 kpc. Powód kapitalizował odsetki od wszystkich należności głównych do dnia 21.03.2019r. , co wynika z uzasadnienia pozwu. Zapłata z wyroku karnego dotyczyła należności z wyroku I C 1066/13, najwcześniej wymagalnej: w wysokości 504.502,46 zł, od której powód skapitalizował odsetki od dnia 16.03.2012r. W dacie wniesienia pozwu: 22.03.2019r. wobec zapłat w roku 2018 i 2019 (przy czym powód nie podał konkretnych dat zapłat, zatem sąd przyjął daty najkorzystniejsze dla pozwanego : 1.01. początku roku zapłaty) w sumie kwoty 6.200 zł, od kwoty 504.502,46 zł sad odjął kwotę 6.200 zł, co dało sumę 498.623,49 zł, od której na nowo skapitalizował odsetki za okres 16.03.12r – 21.03.19r. , co dało kwotę odsetek 333.053,17 zł. Następnie skapitalizował odsetki od kwoty zapłaconej w roku 2018: 1000 zł za okres 16.03.12r. – 1.01.2018r. co dało kwotę 582,79 zł. Zaś kapitalizacja odsetek od kwoty zapłaconej w roku 2019: 5.200 zł za okres 16.03.12r. – 1.01.2019r. dała kwotę 3.394,53 zł. Dlatego suma poszczególnych odsetek: 333.053,17 zł +582,79 zł +3.394,53 zł +4990,61 zł +37.707,62 zł +1226,47 zł dała kwotę 380.955,19 zł. Doliczając do kwoty n.g.: 596.167,29 zł w/w kwotę odsetek : 380.955,19 zł oraz koszty procesów :31.919,97 zł dało to kwotę 1.009.042,45 zł. W pozostałej części co do odsetek skapitalizowanych niezasadnie , tj. bez uwzględnienia częściowych zapłat z wyroku karnego, sąd powództwo oddalił.

Pozwany uległ w procesie w 99%, co uzasadniało przyznanie powodowi całości kosztów procesu na podst. art. 100 kpc, na które złożyły się: opłata od pozwu 50 981 zł i koszty zastępstwa na datę złożenia pozwu 10.800 zł. Z tytułu nieopłaconej a udzielonej z urzędu pomocy prawnej pozwanemu ad. 1 sąd przyznał pełnomocnikowi kwotę minimalną 7200 zł netto plus vat na mocy Rozp. MS z dn. 3.10.2016r. w sprawie ponoszenia przez SP kosztów nieopłaconej pomocy prawnej...